

1. számú melléklet
Műszaki leírás

A DIGITÁLIS GYŰJTEMÉNYKEZELŐ ÉS KERESŐ SZOFTVEREK SPECIFIKÁCIÓJA

A) INFORMATIKAI KÖRNYEZET

Az Országgyűlési Könyvtár - RED HAT Enterprise Linux operációs rendszer alatt - az ALEPH 500 V.18_1 Integrált Könyvtári Rendszer (továbbiakban IKR) alábbi moduljait működteti: katalogizálási, beszerzési, kölcsönzési, és folyóirat-kezelő modul.

B) A DIGITÁLIS GYŰJTEMÉNYKEZELŐ MODUL FUNKCIONÁLIS KÖVETELMÉNYEI

1. Adattárolás

- 1.1. A digitális objektum file-rendszerben tárolódjék.
- 1.2. Legyen megengedett URL-n keresztül elérhető digitális objektumok kezelése is.
- 1.3. Szöveges, képi, audio és video objektumok is kezelhetők legyenek.
- 1.4. Legyen támogatottak a relációk, mint hasonló tartalmú objektumok (manifesztációk) és jogosultságöröklés (parent-child).
- 1.5. Legyen a repozitórium elérhető, kereshető külső felhasználásból is.
- 1.6. Álljanak rendelkezésre Web-szervizek.
- 1.7. Ne legyen fizikai korlát a tárolható objektumok számát tekintve.

2. Metaadatok

- 2.1. A szoftver támogasson többféle, rugalmasan változtatható metaadat sémát - ajánlott a PREMIS (Preservation Metadata Maintenance Activiy) metaadat séma.
- 2.2. Rendelkezzék METS (Metadata Encoding and Transmission Standard) támogatással.
- 2.3. Kezelje a technikai metaadatokat.
- 2.4. Kezelje a NISO (National Information Standards Organization) Z39.87 és a MIX (Metadata for Images in XML) képi metaadatokat.
- 2.5. Legyen a leíró metaadatoknak MARC és minősített Dublin Core lehetősége.

3. Gyűjtemény-kezelés

- 3.1. Képes legyen a rendszer hierarchikus gyűjteménystruktúrában gyűjteményekbe szervezni az objektumokat.
- 3.2. Legyen adminisztrátori eszköz a gyűjtemények építésére.
- 3.3. Lehessen egy objektumot több gyűjteményhez rendelni.

4. Kezelői felületek

4.1. Könyvtárosi kezelő felületek

- 4.1.1. Legyen mind egyedi mind csomagkapcsolat (batch) lehetőség a metaadatok- és az objektumok bevitelére.
- 4.1.2. Legyen egyszerű adatbeviteli interfész az egyszerű- és a komplex objektumokhoz.
- 4.1.3. Legyen csomagkapcsolt (batch) feltöltési lehetőség.
- 4.1.4. Történjen automatikus technikai metaadatkészítés.
- 4.1.5. Választható legyen automatikus derivatívák készítése (pl. full text, hívókép).

4.2. Külső felhasználói kezelői felületek

- 4.2.1. Legyen lehetőség külső felhasználók adatainak fogadására, lehetőleg egyszerű WEB-interfészen keresztül, s legyenek ezekhez kapcsolódó, alakítható munkafolyamatok.
- 4.2.2. Limitálhatók legyenek az adatbeküldések (méret, típus, darabszám).
- 4.2.3. Különböző típusú felhasználókhoz különböző típusú munkafolyamatok legyenek rendelhetőek.
- 4.2.4. A szoftver jóváhagyási-visszautasítási eljárását, műveleteit a kijelölt könyvtáros (adminisztrátor) végezhesse.

5. Metaadat-menedzsment

- 5.1. Önálló modulban legyen hozzáadható, módosítható, törölhető a gyűjteményben lévő metaadat-rekord.
- 5.2. Rugalmasan alakítható formalapok segítsék a metaadat-bevitelt.
- 5.3. Álljon rendelkezésre kész metaadat szerkesztő.
- 5.4. Lehessen helyi mezőket hozzáadni a metaadat-struktúrához.
- 5.5. Lehessen egy objektumhoz több metaadat-struktúrához is rendelni, és több objektumhoz is tartozhasson ugyanaz a metaadat.
- 5.6. A szerkesztő rendelkezzen rögzítési és érvényesítési lehetőséggel.
- 5.7. A digitális objektum legyen elérhető a metaadat-szerkesztőből is.

6. Rendszeradminisztráció

- 6.1. Legyen lehetőség a felhasználási és elérési jogosultságok kiosztására.
- 6.2. Legyenek jelentéskészítési opciók a rendszerben.
- 6.3. Felügyelhetők legyenek a rendszer által futtatott karbantartási feladatok.
- 6.4. Az adminisztrációs modul is tegye lehetővé az objektumok keresését, előhívását.

7. Megjelenítés

- 7.1. A digitális objektumokat WEB keresővel érhesse el a felhasználó:
 - 7.1.1. vonatkozzék ez az egyedi objektumokra, manifesztációkra (pl. DOC + OCR text, thumbnail, kis-, ill. nagy felbontású kép stb.), strukturált összetett objektumokra;
 - 7.1.2. lehessen navigálni az összetett objektumokon belül;
 - 7.1.3. lehessen a képi objektumot kicsinyíteni, nagyítani, lapra kifeszíteni, támogasson JPEG200 vagy azzal egyenértékű formátumot;
 - 7.1.4. lehessen audio- és video file-okat megjeleníteni.
- 7.2. Keresés:
 - 7.2.1. legyen lehetőség egyszerű-, összetett-, valamint teljes szöveges keresésre;
 - 7.2.2. lehessen objektum típusra szűkíteni a keresést;
 - 7.2.3. a keresés során használhatók legyenek a Boole operátorok.
- 7.3. Keresés eredménye:
 - 7.3.1. legyen rugalmas a megjelenítés;
 - 7.3.2. lehessen rendezni a találatokat;
 - 7.3.3. a találati listákban a keresőkifejezés legyen kiemelve;
 - 7.3.4. a találatokat lehessen tárolni, nyomtatni, e-mailben küldeni;
 - 7.3.5. személyre lehessen szabni a találatok kezelését (pl. preferenciák, kedvencek, megőrzött keresések, találatok).
- 7.4. Felhasználó támogatás:
 - 7.4.1. Legyen a keresőn tartalomérzékeny súgó.

8. Export és külső elérési lehetőségek

- 8.1. Legyen képes a rendszer a metaadatok- és a digitális objektumok exportjára más rendszerek felé pl. XML formában.
- 8.2. Legyen OAI-PMH (Open Archives Initiative – Protocol for Metadata Harvesting) kompatibilis mindkét irányban, azaz használható legyen mint adatforrás (OAI data provider) és kliens (OAI harvester) egyaránt.
- 8.3. Kínáljon eszközöket külső rendszerekbe történő integrálódáshoz

9. Rendszer környezet

- 9.1. Támogassa az Országgyűlési Könyvtár által használt Aleph integrált könyvtári rendszert és legyen kompatibilis annak ALEPH 500 V.18_1 verziójával.
- 9.2. A rendszer RED HAT Enterprise Linux operációs rendszert használjon.

10. Szerzői jogok menedzsmentje

- 10.1. Tudja kezelni, nyilvántartani és követni a dokumentumok feltárt szerzői jogi jellemzőit (pl. jogosultságok kezelése).

C) A DIGITÁLIS KERESŐ SZOFTVER FUNKCIONÁLIS KÖVETELMÉNYEI

1.Keresés

- 1.1. Rendelkezzen egyszerű keresést lehetővé tevő, valamint összetett, Boole-operátorokat használó keresési felülettel egyaránt.
- 1.2. A keresésében lehessen helyettesítő karaktereket, csonkolást alkalmazni.
- 1.3. Legyen korlátozható a keresés bizonyos típusú rekordokra (pl. dokumentumtípus).
- 1.4. A kereséshez legyen használható szinonima vagy egyéb szótár.
- 1.5. Legyen kereshető meglévő könyvtári szabványokat támogató elektronikus könyvtári forrás.
- 1.6. Egy lépésben legyen kereshető több szabványos elektronikus könyvtári forrásadat.
- 1.7. Legyen bevonható a keresésbe bármely szabványos digitális gyűjtemény.
- 1.8. Egy lépésben tegye lehetővé helyi és távoli források keresését.
- 1.9. Legyen szűkíthető a keresés az alábbi szempontok szerint:
 - 1.9.1. dokumentum típus;
 - 1.9.2. saját vagy meghatározott könyvtár vagy lelőhely;
 - 1.9.3. több szempont kombinációjára (pl.: hely és dokumentum típus);
 - 1.9.4. korlátozott publicitásúak kizárásával.
- 1.10. A találatok legyenek relevancia szerint is rendezhetők, csoportba rendezhetők.
- 1.11. A keresés támogassa a következőket:
 - 1.11.1. „Erre gondoltál?” - „Did you mean?”
 - 1.11.2. Szó eleji egyezés (Stemming)
 - 1.11.3. Szinonimák használata

1.11.4. Tiltott szavak listájának alkalmazása (stop words)

2. Találati lista megjelenítése

- 2.1. A találati lista mutassa a találatok elérhetőségét.
- 2.2. A találati lista elérhetőség-információja valós időben frissüljön.
- 2.3. A találatok megoszthatók legyenek másokkal, (pl. RSS küldés).
- 2.4. A találatok a példány fizikai formátumait mutassák vizuálisan.
- 2.5. A találati lista kapcsolódhasson más szolgáltató tartalomjegyzékéhez.
- 2.6. Meghatározható legyen, hogy mikor használja helyi és mikor más szolgáltató ismertetését.
- 2.7. A találatok legyenek képesen megjeleníteni a könyvborítókat más forrásból.

3. Keresés eredményének testre szabása

- 3.1. A felhasználói felület helyi igények szerint legyen konfigurálható.
- 3.2. Legyen lehetőség többnyelvű felhasználói felület használatára.
- 3.3. Rendelkezzen magyar nyelvű felhasználói felülettel.
- 3.4. A felhasználó keresési stratégiái legyenek megőrizhetők és újra felhasználhatók.

4. Digitális dokumentumok megjelenítése, document delivery

- 4.1. A digitális példány elérhetőségét mutassa az eredményoldal.
- 4.2. Mutassa az eredményoldal a digitális példányra vonatkozó tiltást (szerzői jogok).
- 4.3. Látható legyen, hogy a távoli digitális dokumentum elérhető-e teljes szöveggel, s amennyiben igen, a dokumentumot közvetlenül el lehessen érni.

5. Értesítések és felhasználói támogatás

- 5.1. What's new opció támogatása: a gyűjteménybe újonnan feltöltött digitális dokumentumokról értesítést lehessen kérni.
- 5.2. Legyenek az értesítések elektronikus levélben és RSS használatával is küldhetők.
- 5.3. Legyen tartalomérzékeny sugó a rendszer használatához.
- 5.4. Ne legyen szükség külön végfelhasználói képzésre.

6. Web 2, közösségi eszközök

6.1. Címkézés (Tagging)

- 6.1.1. A rendszer támogassa a felhasználók definiálta címkék használatát, s a címkék legyenek kereshetők, blokkolhatók, törölhetők.
- 6.1.2. A címkéket időrend és gyakoriság alapján is meg lehessen jeleníteni.
- 6.1.3. Legyenek alkalmazhatók a címkék a példányok *FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records)* csoportjaira.
- 6.1.4. A deduplikált példányok címkéit lehessen összeolvasztani.

6.2. Felhasználó ismertetőik és minősítések

- 6.2.1. Támogassa a rendszer a felhasználói ismertetőik elhelyezését; a felhasználó módosíthassa, törölhesse az ismertetőket.
- 6.2.2. A könyvtári személyzet módosíthassa, törölhesse az ismertetőket.
- 6.2.3. Lehesse a példányokhoz és az ismertetőkhöz értékelést fűzni.
- 6.2.4. Legyenek más intézményekkel megoszthatók az ismertetőik, s legyenek az ismertetőket kezelő mechanizmus módosítható.
- 6.2.5. Legyen szabályozható az ismertetőik példányonkénti megjelenése.
- 6.2.6. Legyen fűzhető ismertető a távoli példányokhoz és a példányok FRBR csoportjához.
- 6.2.7. Legyenek összeolvaszthatók a deduplikált példányok ismertetői.

7. A rendszer megjelenés és konfigurálhatósága

- 7.1. Be lehessen állítani az alapértelmezett felhasználói felületet és a megjelenés arculatát (gyűjteményenként, számítógépes munkaállomásonként egyaránt).
- 7.2. Legyen beállítható gyűjteményenként az alapértelmezett keresési kör.
- 7.3. Legyenek az alapértelmezések csatlakozhatók a megjelenítésekhez.
- 7.4. Legyen korlátozható a találatok adatainak megjelenése, s legyen tiltható a korlátozott, tiltott rekordok adatainak megjelenítése.
- 7.5. Legyenek örökölhetők a megjelenítési beállítások.

8. A rendszer adminisztrációja és működési környezete

- 8.1. Ne legyen szükséges programozói képzettség a különböző megjelenítések beállításához.
- 8.2. Legyen az adminisztrátori feladatok végzéséhez „varázsló“.
- 8.3. Legyen az adminisztrátori dokumentáció és oktatás.
- 8.4. Ne legyen szükséges programozói képzettség az adatbegyűjtéshez és a publikáláshoz.
- 8.5. Rendelkezzen az adatelérés MARC és Dublin Core forrásaihoz kész leképezéssel.
- 8.6. Rendelkezzen szabványos könyvtári alkalmazásokhoz kész adatelérési leképezéssel.
- 8.7. Legyenek bekapcsolhatók új adatforrások a rendszer működésének folyamán bármikor.
- 8.8. Legyen adatelérési leképezés a helyi rekordok kezelésére.
- 8.9. Legyen kiegészíthető a már publikált adat teljes szöveggel.
- 8.10. Legyen kiegészíthető a már publikált adat könyvborítóval.
- 8.11. Legyen kiegészíthető a már publikált adat authority adatokkal.

- 8.12. Legyen kiegészíthető a már publikált adat pl. normalizált nyelvi kódokkal.
- 8.13. Legyenek építhetők a keresőindexek inkrementálisan.
- 8.14. Legyen megváltoztatható az indexek frissítési gyakorisága tetszőleges időpontban.
- 8.15. Legyen tesztzóna a konfigurációs változások ellenőrzésére.

9. Rendszer adminisztrációja

- 9.1. Legyen felépíthető a jogosultsági rendszer szerepek (staff user roles) alapján.
- 9.2. Legyen konfigurálható a rendszer a felhasználói adatok kiolvasására címtárból (pl.: MS AD, LDP stb.).
- 9.3. Legyen üzemeltethető a meglévő informatikai biztonsági szint változása nélkül.
- 9.4. Biztosítson a rendszer a single-sign-on szolgáltatást más alkalmazásokhoz.
- 9.5. Legyen naplózva az összes felhasználói tevékenység.
- 9.6. Biztosítson a rendszer jelentéskészítő egységet.
- 9.7. A jelentések terjedjenek ki az adabegyűjtés-publikálás tevékenységére.
- 9.8. A jelentések foglalják magukban a keresési műveleteket is.
- 9.9. Rendelkezzen felügyeleti konzollal az adminisztratív személyzet számára.
- 9.10. A felügyeleti konzol valós idejű információkat szolgáltatson a rendszerről.

10. Szabványosság és skálázhatóság

- 10.1. Elvárás, hogy a rendszer rendelkezzen RSS szolgáltatási képességgel.
- 10.2. Támogassa a rendszer az OpenSearch, OAI-PMH, OpenURL, SRU/SRW szabványokat.
- 10.3. Legyen bővíthető a rendszer további források és rekordok fogadására.

11. Rendszer környezet

- 11.1. Támogassa és legyen kompatibilis az Országgyűlési Könyvtár által használt Integrált Könyvtári Rendszer *ALEPH 500 V.18_1* verziójával.
- 11.2. A rendszer RED HAT Enterprise Linux operációs rendszert használjon.